

Notulen grondvergadering Stichting Jacob Campo Weyerman 11 januari 2014 in de Ciperswoning van De Gevangenpoort

Aanwezig:

Peter Altena, Anton Bossers, Karel Bostoën, Kees de Both, Jan Bruggeman, Bart Coelen, Hans Fuchs, Jac Fuchs, Susanne Gabriëls, Marja Geesink, Roelof van Gelder, Elly Groenenboom-Draai, Anna de Haas, Camiel Hamans, Cis van Heertum (notulen), Riet Hoogma, Ton Jongenelen, Sander Karst, Frank van Lamoën, Jos Leenes, Adèle Nieuwenboer, Barbara Sierman, Frans Thuijs, Peter Turk, Ton van Velzen, Jan de Vet, Rietje van Vliet, Marleen de Vries, Simon Vuyk, Frans Wetzels, Gerrie Wisse, Pieter van Wissing

Afmeldingen:

Hester Albach, Myriam Everard, Dini Helmers, Alle Diederik de Jonge, Joop Koopmans, Frida van Til, Sytze van der Veen, Hans Verstraate, Marleen de Vries, Frans Wetzels

1. Opening

Voorzitter Camiel Hamans heet iedereen welkom, speciaal Kees de Both, nieuw lid én beoogd penningmeester, en Sander Karst, die een dissertatie voorbereidt over kunstenaarsbiografieën van migranten en zo in contact is gekomen met de stichting, specifiek met Jac Fuchs. Hij opent ca. 12:30 traditiegetrouw de vergadering met een passage uit het werk van Weyerman, ditmaal uit diens *Vrolijke Tuchtheer*, 26-9-1729.

2. Lezing: Elly Groenenboom-Draai: “Pak je mij, ik pak je weer. De karaktermoord van Jan van Hoogstraten op Salomon van Til”.

Elly Groenenboom licht uit haar nieuwe publicatie: *Oog om oog. De karaktermoord van Jan van Hoogstraten op de Dordtse coccejaanse predikant-theoloog Salomon van Til*, waarvan het eerste exemplaar op 22 november 2013 door Alexander Pechtold in ontvangst werd genomen, zie <http://www.uitgeverijstraeta.nl> nieuw, een episode toe uit Van Hoogstratens karaktermoord op Van Til. Ze schetst bij wijze van inleiding in het kort de tegenstelling tussen Voetianen en Coccejanen, met als een van de centrale ‘strijdpunten’ de al dan niet rekkelijke interpretatie van het sabbatsgebod resp. het al dan niet strikt naleven van de zondagsrust. De juiste christelijke leefwijze werd o.m. getoetst aan de naleving van dit gebod. Ook onder de ‘rekkelijken’, c.q. de Coccejanen, was er een onderscheid tussen de Leidse, meer intellectueel georiënteerde, Coccejanen en diegenen die meer op de orthodoxie gericht waren. Salomon van Til behoorde tot de eerste categorie, werd beroepen in Dordrecht, waar hij na een huwelijk van 30 jaar zijn vrouw begroef. Kort daarna ging hij echter aan de haal met de bon-vivant Agatha van Molenschot, dochter van een weduwe die een salon hield in Dordrecht. Negen maanden na de huwelijksvoltrekking werd hun eersteling geboren. Dit bleef niet in opgemerkt in de plaatselijke pers. Salomon van Til predikte vanaf de kansel furieus tegen wat hij als laster van de kant van plaatselijke dichters ervoer, onder wie Jan Van Hoogstraten, die bij naam genoemd wordt. De laatste laat het er niet bij zitten en publiceert een spotdicht waarin hij de mores van de weduwnaar Salomon van Til hekelt. Het opmerkelijke, blijkt bij na navraag door Rietje van Vliet, is dat de hekeldichten geen nadelige invloed hebben gehad op de kerkelijke carrière van Salomon van Til: in 1702 werd hij benoemd als hoogleraar theologie in Leiden. Van de 5 edities van het spotdicht heeft hij er drie bij leven moeten verduren; een antwoord in druk van hem is niet bekend.

3. Observaties

André Hanou-observatie. Anna de Haas: ‘Beestenboel’

André heeft in zijn lange wetenschappelijke carrière een veelvoud aan onderwerpen behandeld. Toch waren er enkele lacunes – een ervan is het onderwerp van deze observatie: dieren. Die werden vaak als geschenk per schip naar de plaats van bestemming gebracht. Anna behandelt een geval van ‘bijvangst’ in haar archiefonderzoek: de lotgevallen van een leeuw, twee tijgers en twee ‘Barbarijse paarden’ die bestemd waren als cadeau voor tsarina Anna van Rusland. Dieren waren een soort van ‘public relations’ geschenk. Anton Bossers

memoreert n.a.v. haar observatie dat André het toch wél ooit over dieren heeft gehad: gestoken in 18e-eeuw kostuum bracht hij een ode aan Louw, de kat van Weyerman. Anna geeft het stokje door aan Marleen de Vries, die de volgende André Hanou observatie zal houden.

Observatie Jac Fuchs: ‘Breng geen schotschrift in uw wekelijks papier’. *Den Laplandschen Tovertrommel* (1731)

Ook dit keer verrast Jac alle vrienden met een minutieuze onderzoek naar de realia en achtergronden van een van Weyermans. Hij memoreert de gedegen inleiding op de teksteditie van *Den Laplandschen Tovertrommel*, waarin aandacht werd besteed aan twee thema's: overspel en de bedenkelijke kwaliteit van dichtwerk. Hij ziet een aantal extra rode draden: de toevoeging van een 'demon' als sturend personage, en de nadruk op een zekere Alcibiades, die in een aantal afleveringen voorkomt, en die hij weet te herleiden tot een bestaand persoon. Daarmee komt het voor Weyerman pregnante gegeven van afpersing (hij woont dan in Vianen) weer aan bod. Diverse verwijzingen in *Den Laplandschen Tovertrommel* weet hij te herleiden tot (ooit) bestaande plaatsen, zoals Monte Cérise – Kersenberg.

Observatie Cis van Heertum: ‘Een stinkende ruiker’: Adriaen Koerbagh's *Bloemhof*

Cis van Heertum bespreekt de publikatie- en receptiegeschiedenis van *Bloemhof*, het controversiële lexicon van een van de voormannen van de Radical Enlightenment in de Republiek en vraagt zich af hoe zeldzaam het werk eigenlijk is – met 70 overgeleverde fysieke exemplaren is het blijkbaar niet zo zeldzaam als antiquaren en verzamelaars graag willen geloven. Digitalisering is een geweldig hulpmiddel maar voor de receptiegeschiedenis is autopsie van alle overgeleverde exemplaren een must. Frank Mertens en zij bereiden een bio-bibliografische publicatie voor over leven en werken van de gebroeders Johannes en Adriaan Koerbagh.

4. Notulen grondvergadering 2013

Het verslag wordt goedgekeurd, met aantekening van het ontbreken van het voorvoegsel 'vice' bij scheidend vice-voorzitter Anton Bossers en een 'typo' bij het woord 'campis(t)en', beide op p. 3 van het verslag.

5. Jaarverslag van de voorzitter

De voorzitter memoreert een lid dat ons ontvallen is: Cees Kwanten. In 2013 waren er in totaal 9 opzeggingen waaronder spijtig genoeg een archief (Breda!) en een bibliotheek (Zeeuwse bibliotheek), de crisis zal daar debet aan zijn. Er werden 5 nieuwe leden verwelkomd. De grondvergadering van 19-1-2013 trok 30 leden; 32 leden togen naar Nederhorst den Berg op 14-9-2013 voor de jaarlijkse expeditievergadering. De voorzitter dankt Claudette de Baar voor haar grote inzet om deze mooie dag te organiseren, voor de historische lezing over het dorp. Hij dankt ook Ton Jongenelen voor zijn lezing over dominee Poeraet en 'huisspreker' Jan Bruggeman voor zijn exposé over het 'Bommelkasteel'. Een bezoek aan het kerkje stond ook op het programma; de voorzitter heeft zich verontschuldigd bij de kerkeraad voor het feit dat een aantal JCW leden ('so wie so klein of niet-gelovigen') het intentieboek voor het gastenboek hadden aangezien, waardoor zij onterecht in de gebeden van de gelovigen zijn herdacht...

De voorzitter dankt de redactie van de *Mededelingen* voor haar activiteiten en inzet, speciaal ook Jeroen van Heemskerck Düker, die ieder jaar belangeloos de vormgeving voor zijn rekening neemt. De door Rietje van Vliet vaardig onderhouden website brengt de stichting voor het voetlicht: per dag zijn er zo'n honderd unieke bezoekers. Met het aantal bezoekers aan de site, zo memoreerde Rietje, zou het Muziektheater (capaciteit: 600) 20 x gevuld kunnen worden. In totaal zijn er afgelopen jaar 297 berichten gepost op de site; Jac Fuchs en Peter Altena nemen een groot deel van de posts voor hun rekening naast Rietje van Vliet. De *Mededelingen* zijn in gedigitaliseerde vorm toegankelijk via de site tot en met jaargang 2010.

Het bestuur heeft 4 x vergaderd en 1 x met de redactie gezamenlijk om de diverse activiteiten voor te bereiden.

NB Het volledige verslag van de voorzitter is te vinden op de website van de stichting, www.weyerman.nl.

6. Financieel Jaarverslag en aansluitend Verslag kascommissie

Penningmeester Jos Leenes meldt een positief resultaat van 400 euro. Jac Fuchs en Jan Bruggeman hebben de kas in orde bevonden en bevelen de vergadering aan, de penningmeester te dechargeren.

7. Vaststelling begroting

De begroting wordt vastgesteld en goedgekeurd, met dank aan Jos Leenes.

8. Bestuurswisseling

De scheidende penningmeester (Jos Leenes) en secretaris (Cis van Heertum) worden bedankt; de nieuwe bestuursleden, Kees de Both (penningmeester) en Susanne Gabriëls (secretaris) worden bij acclamatie verkozen.

9. Expeditievergadering 2014 en andere plannen

De vice-voorzitter presenteert een overzicht met het aantal plaatsen dat in de loop der jaren is bezocht en stelt een aantal plaatsen voor 2014 voor (met dank aan Peter Altena en Jac Fuchs); Maastricht ('Pain et Vin') heeft de voorkeur bij de aanwezigen.

10. Rondvraag

Peter Altena meldt dat er volgende week een congres van De Achttiende Eeuw wordt gehouden in Amsterdam (vrijdag en zaterdag) met daarin een lezing over Weyerman. Jac Fuchs meldt dat er op die zaterdag een publieksdag is in Utrecht georganiseerd door het Centre for Early Modern Studies met o.m. een lezing van Sander Karst over "Naar een nieuw luilekkerland: de migratie van Nederlandse schilders naar Groot-Brittannië aan het einde van de Gouden Eeuw."

Cis van Heertum wijst de aanwezigen op de tentoonstelling over verboden humor, waarin uiteraard ook aandacht voor JC Weyerman, die vanaf 18 januari in De Gevangenpoort te zien zal zijn.

Rietje van Vliet nodigt nogmaals alle leden met klem uit content aan te leveren voor de website – het streven is per dag één nieuwe post te plaatsen; suggesties (en berichten) zijn daarom uiterst welkom.

De vergadering wordt gesloten om 15:30 en informeel voortgezet in De Posthoorn.

Cis van Heertum